

Årsrapport 2025



SYDKUSTEN
SYDKUSTENS LANDSKAPSFÖRBUND

Syftet med Sydkustens landskapsförbund är att främja den svenskspråkiga befolkningens allmänna och gemensamma intressen, bevaka och bereda de svenska utbildningspolitiska frågorna samt främja de svenska kultursträvandena på verksamhetsområdet. Vi arbetar tillsammans med våra medlemskommuner och samarbetspartner för att den finlandssvenska befolkningen ska ha tillgång till kultur och utbildning på svenska och på en fullgod nationell nivå. Sydkustens landskapsförbund upprätthåller Sydkustens ordkonstskola.

Sydkustens landskapsförbund r.f. har 16 medlemskommuner: Borgå, Esbo, Grankulla, Hangö, Helsingfors, Ingåm, Kimitoön, Lapträsk, Lovisa, Pargas, Raseborg, Sibbo, Sjundeå, Vanda och Åbo.

© SYDKUSTENS LANDSKAPSFÖRBUND 2026

ISSN: 984-584X (tryckta versionen)

ISSN: 2984-5858 (pdf-version)

Tryckt hos Print Mill Ab, Lovisa 2026

Innehåll

Ordförandes hälsning	4
Ett år på Sydkusten – direktören har ordet	7
1. Verksamhet riktad till utbildningssektorn	8
Insikter, inspiration och bekräftelse på Sydkustens seminarium	9
2. Morgon- och eftermiddagsverksamhet	12
Oro för höjda eftisavgifter	13
3. Kulturverksamhet och verksamhet i Åboland	14
4. Sydkustens ordkonstskola	15
Ordkonstmaterial och insatser för skola och småbarnspedagogik	15
Utvecklingsarbete	17
Ordkonst i förskolan tänder skrivgnistor	18
5. Projekt	20
5.1. Kulturum – forum för konstundervisning	20
Över hundra deltog på konstundervisningsdagar	21
5.2. Läsande eftis	23
5.3. Projekt som avslutats under året	24
5.4. MEP-Mera EU-projekt i Svenskfinland	24
Sök EU-bidrag med hjälp av MEP	25
5.5. Medskapande läsning hela vägen	27
Litterärt skapande växer genom läsning	28
6. Organisation och förvaltning	30
6.1. Styrelse och utskott	30
6.2. Personal	31
6.3. Kommunikation	32
7. Ekonomi	33
Sydkustens bidragsgivare år 2025	34

Ordförandes hälsning

Året 2025 har på många sätt påmint oss om Sydkustens kärnuppdrag. I en tid präglad av snabba skiften inom samhälle, utbildning och kultur behövs en stabil gemenskap som håller riktningen klar. Sydkusten är den plattformen. Här möts flera av oss kring en gemensam övertygelse. Att barn och unga ska ha de allra bästa förutsättningarna att växa, skapa och lära sig på svenska.

Under det gångna året har vi tillsammans omsatt strategin för 2025-2027 i praktisk handling. Det handlar om det konkreta arbetet i vardagen, från högkvalitativ fortbildning för pedagoger och utveckling av morgon- och eftermiddagsverksamheten till nyskapande satsningar på ordkonst och läsfrämjande. Men det handlar också om något större – att bygga de strukturer, nätverk och idéer som bär långt in i framtiden. Det mest inspirerande med Sydkusten är just kraften i samarbetet. När kommuner delar erfarenheter och när lärare och kulturarbetare möts över organisationsgränser, växer något fram som ingen aktör skulle kunna skapa på egen hand. I en tid som ofta kan kännas splittrad är vår förmåga att samla människor kring gemensamma mål en av våra största styrkor.

Samtidigt blundar vi inte för att uppdraget är krävande. Frågor om resurser och rätten till jämlika möjligheter på

svenska är utmaningar som kräver vår fulla uppmärksamhet också framöver. Just därför behövs en aktör som Sydkusten, som både kan föra fram viktiga perspektiv, sprida kunskap och utveckla konkreta lösningar i nära samverkan med medlemskommunerna.

När vi nu ser framåt förvaltar vi en lång berättelse där varje tid har lagt grunden för nästa. Den positiva utveckling vi ser i dag är resultatet av många års målmedvetet arbete, och vår uppgift är att föra stafettpippen vidare med både ödmjukhet och mod. Vi behöver våga utmana invanda mönster. Hur kan vi ännu bättre stödja barnens lärande? Hur kan samverkan mellan kultur och utbildning skapa ännu mer livskraftiga svenskspråkiga miljöer? Och hur bygger vi de starkaste broarna mellan människor?

Årsmötet är en viktig påminnelse om att Sydkusten i grunden är vårt gemensamma projekt. Här summerar vi året som gått, men framför allt riktar vi blicken framåt. Jag hoppas att denna årsberättelse inte bara dokumenterar våra insatser, utan också väcker inspiration för det arbete som ligger framför oss. Ett varmt tack till alla som bidragit under året. Tillsammans fortsätter vi att bygga förutsättningar för utbildning, kultur och gemenskap på svenska.



Julia Ståhle, ordförande för Sydkustens landskapsförbund 2025-2026



Christel Björkstrand, direktör för Syd kustens landskapsförbund.

Ett år på Sydkusten – direktören har ordet

År 2025 har inneburit en bred och aktiv verksamhet och ett kontinuerligt utvecklingsarbete för Sydkustens landskapsförbund. Samarbetet såväl inom organisationen som med andra organisationer växer, helt i enlighet med strategin för åren 2025–2027 och visionen "Tillsammans för högklassig utbildning, livskraftig kultur och meningsfull fritid på svenska". I strategin ingår fem delmål:

1. På alla nivåer är utbildningen på svenska av hög kvalitet och tillgången till behörig personal är god i våra medlemskommuner.
2. En livskraftig kultur på svenska är en naturlig del av verksamheten i alla våra medlemskommuner.
3. Vi främjar ordkonsten som konstform och utvecklar ordkonstundervisningen både inom konstundervisning och övrig utbildning.
4. Vi är en samlande kraft med framtidsperspektiv.
5. Vår verksamhet är målinriktad, transparent och hållbar.

Vid sidan om den ordinarie verksamheten har år 2025 varit ett aktivt år för flera projekt. Under året inleddes projekten *MEP - Mera EU-projekt i Svenskfinland* och *Medskapande läsning hela vägen*, som båda fortsätter år 2026. En utredning av skolbiblioteken på svenska i Finland publicerades i början av året och projekten *Kulturum - forum för konstundervisning* och *Läsande eftis* fortsatte under hela året. I oktober arrangerade projektet *Kulturum* tillsammans med Sydkustens kulturpolitiska verksamhet Konstundervisningsdagarna i Esbo, en tvådagarskonferens för konst- och

kulturfältet med fokus på barn och unga.

På det administrativa planet har en stadgeändring utarbetats inför årsmötet 2026. Stadgeändringen ska bland annat ge möjlighet för årsmötet att godkänna en verksamhets- och ekonomiplan för tre år, vilket behövs vid ansökan om bidrag för verksamheten för en längre tid än ett år. Hösten 2025 fattade styrelsen beslut om att hösten 2027 flytta till nya utrymmen i GRO-huset i centrum av Helsingfors, som upprätthålls av Svenska folkskolans vänner. Året har också inneburit arbete med att påverka i frågor som berör utbildning och kultur på svenska. I den här årsrapporten sammanfattar vi ett års arbete – både det som skett vid mötes- och skrivborden och den aktiva utåtriktade verksamheten på fältet – i ett och samma paket.

Ett stort tack till alla som möjliggjort verksamheten – medlemskommuner, finansiärer, samarbetspartner, förtroendevalda och Sydkustens personal!

Christel Björkstrand
direktör

1. Verksamhet riktad till utbildningssektorn

Sydkusten verkar för en hög kvalitet inom den svenska utbildningen i Finland. Arbetet omfattar intressebevakning och nätverkande med kommunernas ansvarspersoner, kartläggning av personalsituationen och utvecklingsbehoven inom utbildningssektorn, samt fortbildningar för personalen inom småbarnspedagogiken. Under året hölls två lyckade personalfortbildningar. Femtio personer deltog den 7:e oktober i webinarieriet *Interaktion och språkande i småbarnspedagogikens språkmiljöer*. Ett heldagsseminarium i Helsingfors den 14:e november lockade 57 deltagare kring temat *Tillsammans för lärande – språk, barnsyn och arbetsglädje*.

Sydkustens utbildningsplanerare har medverkat i projektet Framtidens svenskspråkiga lärtigar initierat av Svenska folkskolans vänner. Projektets syfte är att skapa ett underlag för diskussion gällande den svenskspråkiga utbildningen i Finland med utgångspunkt i en rad olika framtidsscenarier. Projektet fortsätter under år 2026. Syd-

kustens utbildningspolitiska grupp träffades två gånger under 2025 för att diskutera aktuella ämnen inom utbildning. I gruppen ingår representanter från medlemskommunerna, Utbildningsstyrelsen, Kommunförbundet, Svenska kulturfonden, Helsingfors universitet och Åbo Akademi.

Grunderna för planen för småbarnspedagogik reviderades under 2025 och på hösten gav Sydusten sitt utlåtande om planen till Utbildningsstyrelsen. Den reviderade planen ansågs innehållsmässigt bra, men förnyelserna underlättar inte anordnarnas arbete märkbart, varken pedagogiskt eller administrativt. Sydusten föreslog också att anordnarna skulle ges mer tid att ta i bruk den nya planen.

Tjänsten *svenskskola.fi* samlar kontaktuppgifter till daghem, skolor, morgon- och eftermiddagsverksamhet som verkar på svenska i Finland. Under 2025 hade webbsajten 16 626 besökare och 139 827 sidladdningar, en klar ökning från år 2024.



Insikter, inspiration och bekräftelse på Sydkustens seminarium

Ett femtiotal deltagare samlades fredagen den 14.11.2025 då Sydkusten ordnade det årliga seminariet för personal inom småbarnspedagogik och förskola, denna gång i Helsingfors. Att träffas på plats är något många ser fram emot för att kunna knyta kontakter, få med konkreta material och nya insikter i sin arbetsvardag. På programmet i år stod tre expertföreläsningar med teman som språk, barnets perspektiv och välmående i arbetet.

Pedagogie doktor **Marina Lundkvist**, verksam vid Helsingfors universitets pedagogiska fakultet, fick inleda dagen. Hon talade om det mest grundläggande i mötet med barn, nämligen att se och höra barnet, att visa barnet respekt och bekräfta varje barn som individ.

- Det är något vi behöver tänka på om och om igen när vi arbetar med barn. Barnets rätt till delaktighet betyder att jag som vuxen är intresserad av vad barnet



Föreläsarna Moa Bäversten, Lars Losvik, Marina Lundkvist och Sydkustens utbildningsplanerare Charlotta Nyholm.



har att säga och vad hen tänker, sade Marina Lundkvist. Hon uppmuntrade deltagarna att resonera över vilka erfarenheter man bär med sig och hur de påverkar en inom yrket och reflektera över sitt eget förhållningssätt till barn och barnsyn med jämna mellanrum för att få syn på olika perspektiv.

Att bygga språkrika lärmiljöer

Moa Bäverstens inspirerande presentation innehöll rikligt med tips att tillämpa i vardagen för att främja barns rätt till språk och berika och stötta barnets språkutveckling. Även här betonades vikten av att de vuxna tar fasta på barnens intressen och perspektiv. På samma sätt som en scenograf förbereder en teaterscen kan de vuxna fixa till omgivningen inomhus

och utomhus så att den väcker nyfikenhet och lockar till lekar. Det gäller att hitta potential i de material som redan finns, och det måste inte kosta mycket pengar.

– Hur kan vi skapa miljöer och material som bjuder in till samspel och möten? Alla barn har inte lika lätt att ta sig in i lekar men vi kan bygga upp, stötta och visualisera leken på olika sätt för att förtydliga den.

Moa Bäversten har själv arbetat som pedagog i flera år innan hon samlade sina erfarenheter i bokform och hon har därefter fortsatt forska kring språkstärkande miljöer. Ett exempel på att skapa en språkligt tillgänglig lärmiljö för barnen är att ställa fram böcker på olika lekplatser enligt tema. Böcker om fordon och trafik kan finnas till hands vid bilbussen och böcker om djur och natur vid leksaksdjuren. Sådana lösningar

har visat sig leda till att barn efterfrågar mera läsning.

- Vi behöver tänka kreativt kring att skapa läslust och bygga magnetism kring böcker. Mötesplatser och material som introduceras på ett oväntat eller spännande sätt får nästan alltid barn engagerade, sade Moa Bäversten.

Slopa gnället och se det goda

Dagens tredje talare **Lars Losvik** lockade fram skratt och igenkänning och aktiverade också deltagarna i att reflektera över hur de kan stötta varandra i arbetsgemenskapen. Losvik jobbar som ledarskapskonsult och presenterade en teori om att 80 procent av ett jobb är att arbeta hårt och 20 procent handlar om att bidra till att arbetsplatsen är trivsamt.

- Gnäll äter energi. Lägg i stället uppmärksamhet på det som är bra och på dem som gör ett gott jobb. Hitta det goda i varandra och ge ofta beröm. Då är det också lättare att ge och ta emot negativ feedback emellanåt, sade Lars Losvik.

När han bad publiken berätta vad de är bra på nämndes egenskaper som ärlighet, förmågan att erkänna misstag och att bemöta barnen och varandra väl. Bland utmaningarna nämndes brådska, bristande kommunikation och negativa attityder som dyker upp. Losvik påminde om att skiftet från en "gnällkultur" till en "snällkultur" inte betyder att vara mesig, konfliktradd eller kravlös. Men det gäller att komma ihåg att varje arbete har sina toppar och dalar, de hör till vår vardag.

- För att lyckas behöver vi vila emellanåt och ta hand om oss själva så att vi kan vara bra pedagoger

och medarbetare. Vi lever i en tid med mycket förändring och osäkra framtidsutsikter i världen, och det är kanske just nu vi borde vara mer snälla med varandra.

Plock bland responsen från seminariedeltagare

"Inspirerande och tankeväckande dag. Roligt att träffa kollegor och knyta kontakter."

"Nya idéer men också bekräftelse om hur vi redan jobbar i mitt team, att vi jobbar helt rätt och bra."

"Nya insikter hur man får barnen mera aktiverade/inspirerade. Hur vi pedagoger ska komma ihåg att bemöta varandra"

"Alla behöver en påminnelse om att det vi gör är viktigt"

"Otrolig inspirationsdag!"

www.sydskusten.fi 19.11.2025



2. Morgon- och eftermiddagsverksamhet

Sydkusten arbetar målmedvetet för att utveckla och stärka morgon- och eftermiddagsverksamheten samt fritidsverksamheten i anslutning till skolan. Utvecklingsarbetet har en stark förankring i hela Svenskfinland tack vare ett etablerat och brett samarbetsnätverk med aktörer från myndigheter, tredje sektorn, utbildningsfältet och kommunerna. I dag finns det omkring 230 enheter inom morgon och eftermiddagsverksamheten i Svenskfinland.

Särskilda satsningar under 2025 har varit *Läsande eftis*, kampanjen Eftis 20 år och en serie fortbildningar med temat "Skapa en trygg verksamhetsmiljö" i samarbete med Mieli rf, Folkhälsan och Stationens barn. Fortbildningen som inleddes hösten 2024 fortsatte under vårterminen 2025 med regelbundna morgonträffar på distans. De olika utbildningsdelarna har samlat cirka 160 deltagare från hela fältet. Sydkusten ordnade två nätverksträffar för ansvarspersoner inom morgon- och eftermiddagsverksamheten för att diskutera bland annat höjningen av deltagaravgifter inom verksamheten och Finlandsmodellen för hobbyverksamhet. Totalt 38 personer deltog i dessa träffar. Under året planerade Sydkusten i samarbete mellan Stiftelsen BMR och Åbo Akademi en ny satsning för att erbjuda ledare inom morgon- och eftermiddagsverksamheten möjlighet att delta i utbildningsmässan Educa i januari 2026.

Aktuell information till hela fältet samlas på webbplatsen *eftis.fi* och sprids via konton på sociala medier. Synligheten i medier för morgon- och eftermiddagsverksamheten samt klubbverksamheten har bevakats och lyfts upp under året. Sydkustens landskapsförbund har koordinerat en kampanj

läsåret 2024–2025 som lyfte fram morgon- och eftermiddagsverksamheten ur många olika vinklar eftersom lagen om verksamheten firade 20-årsjubileum år 2024.



Barn riskerar att falla utanför om avgifterna höjs.

SYDKUSTEN

Monica Martens-Seppelin, utvecklingschef

Oro för höjda eftisavgifter

Risken finns att familjer måste betala mer för skol-
elevers eftisverksamhet nästa år då riksdagen skär-
ner sitt anslag. Kommunernas statsandelar kan
minska med 7 miljoner på kort varsel.

År 2025 har kommunerna beviljats drygt 50 miljoner
euro för att upprätthålla morgon- och eftermiddags-
verksamhet och nästa år minskar anslaget till 43 mil-
joner euro. I ett aktuellt lagförslag ingår också en höj-
ning av taket för deltagaravgifterna. Konsekvenserna
kan bli större grupper med färre ledare per barn, eller
att en del familjer tvingas välja bort eftis helt och hål-
let.

- Risken finns att föräldrar funderar på om det är
värt ett högre pris och att de inte vill eller inte kan
betala. Tidigare avgiftshöjningar har visat det här.
Barn riskerar att falla utanför och i stället tillbringa
eftermiddagarna ensamma hemma, i sällskap med
telefonen och utan trygga vuxna omkring sig i fle-
ra timmar per dag, kommenterar utvecklingschef
Monica Martens-Seppelin som samordnar nätverket
för eftisaktörer i Svenskfinland.

Nätverket som leds av Sydkusten samlades i veck-
an och tog upp frågan om lagförslaget. Kritiken på fäl-
tet handlar om att höjningen i maximiavgifter är över
20 procent och sker mitt under läsåret.

Maximala månadsavgifter och föreslagna höjningar

3h/dag 120 € >> 148 €

4h/dag 160 € >> 197 €

5h/dag enligt kommunens eget beslut

I nuläget varierar de tvåspråkiga kommunernas
deltagaravgifter stort mellan den lägsta avgiften på
70 euro i månaden och som mest 180 euro i månad-
en, enligt Sydkustens kartläggning år 2024. Det finns
kommuner som valt att vänta till hösten med att höja
avgifterna för eftisplatser, med följderna att deras utgif-
ter ökar från och med januari 2026.

- Nu gäller det för kommunerna att fundera noga
på vilka beslut de fattar. Om kommunerna väljer att
inte höja avgifterna kan det påverka kvaliteten ne-
gativt ifall verksamheten tvingas spara. Att ta emot
fler barn i större grupper, utan att öka antalet ledare
är ett sätt, ett annat är att köpa tjänsterna av produ-
center som kan pressa ner priset, säger Monica Mar-
tens-Seppelin.

Sakkunniga såsom Barnombudsmannen har ut-
tryckt oro för konsekvenserna om man sparar på
verksamhet för barn med tanke på jämlikhet och att
skapa relationer. För många barn kan eftis vara den
enda ledda verksamheten de tar del av på fritiden.

- Det är viktigt för barns välmående att de får del-
ta i välfungerande verksamhet och att priset inte ska
vara en avgörande fråga. Kan nedskärningen slopas
eller göras lindrigare? Det skulle vara rimligare för fa-
miljerna och ur kommunernas synvinkel. Höjningen
känns orimligt hög och senast avgiftstaket höjdes gav
man också kommunerna längre tid att reagera, kon-
staterar Monica Martens-Seppelin.

www.sydkusten.fi 26.11.2025

3. Kulturverksamhet och verksamhet i Åboland

Främjande av kultur på svenska är ett centralt uppdrag för Sydkusten och under året låg fokus på de kommunala kulturnätverken, Konstundervisningsdagarna i oktober, nordiskt samarbete, verksamhet i kulturskolorna i Åboland samt kulturevenemang i Åboland.

År 2025 har kommunernas kulturansvariga bjudits in till både digitala och fysiska möten där representanter från alla Sydkustens medlemskommuner har medverkat. Regionvisa sammankomster ordnades på plats i Åbo, Borgå, Esbo och Raseborg med totalt 59 deltagare. Träffarna hade fokus på finansieringsmöjligheter och på att bekanta sig med lokala verksamheter. Digitala möten ordnades 20 gånger under året för att diskutera kommunernas förutsättningar att ordna kultur på svenska. Mötena har gett idéer och uppslag till verksamhetsformer att utveckla vidare tillsammans.

I februari besökte Sydkustens kulturplanerare Folk och kultur-mässan i Eskilstuna. Besöket resulterade i ett nordiskt samarbetsnätverk och gemensamma ansökningar om fondmedel för ett nordiskt projekt lämnades in. Trots avslag fortsätter samarbetet med sikte på kommande projekt.

Sydkusten och projektet *Kulturum* samordnade Konstundervisningsdagarna i Esbo den 23–24.10. I de programinslag som riktade sig särskilt till kommunernas kulturansvariga deltog cirka 80 personer. Läs mer under avsnitt 5.1.

Sydkustens arbete i Åboland går ut på att samordna lokala evenemang och kulturinsatser där flera olika aktörer medverkar. Under 2025 arrangerades bland annat Ordens estrad och program på svenska på Åbo bokmessa i okto-

ber. Sydkusten fungerar fortsättningsvis som koordinator för Kulturskolor i Åboland, ett åboländskt samarbete kring grundläggande konstundervisning. I februari deltog kulturskolorna i den nationella kampanjen *Kreativitet i politiken*.



Kulturskolorna i Åboland möttes kring Kulturklöver-modellen.

4. Sydkustens ordkonstskola



Sydkusten upprätthåller Sydkustens ordkonstskola, med uppdrag att ordna ordkonstundervisning samt övrig ordkonstverksamhet i hela verksamhetsområdet. År 2025 ordnades undervisning veckovis i 37 olika grupper i nio kommuner samt på distans. 218 elever deltog i grundläggande konstundervisning och 39 elever i allmän hobbyverksamhet. En enkät till alla vårdnadshavare visade att 98 procent av de svarande var nöjda med den undervisning deras barn fått.

Under året har en utredning om hur ordkonstskolans struktur ska se ut i framtiden gjorts. På basen av den har styrelsen för Sydkusten fattat beslut att ansöka om anordnartillstånd från Undervisnings- och kulturministeriet när det är möjligt. Troligen blir detta år 2027 efter att den nya lagen om grundläggande konstundervisning trätt i kraft.



Stina Svehelt undervisar.

Ordkonstmateriel och insatser för skola och småbarnspedagogik

Över 1 200 barn i daghem och förskolor i 8 kommuner har fått delta i ordkonst i samarbete med lokala Skapa-projekt, tack vare kommunvisa understöd och övriga riktade projektstöd för målgruppen. Ordkonst har presenterats för över 196 studerande och anställda inom småbarnspeda-

gogik via föreläsningar, inspirationsdagar och seminarier. Ordkonstskolan inledde projektet *Ord – och skrivskoj* med målet att väcka intresse för ordkonst och stärka skolspråket på de svenska språköarna i Finland. I samarbete med språkönätverket erbjöds även fortbildningar och digitala träffar och möjlighet att beställa besök av en ordkonstlärare.

Ordkonstskolan har valt ut böcker och producerat pedagogiska material till bokgåvor från Lisi Wahls stiftelse för studieunderstöd. 127 bokpaket delades ut till åk 5 i januari och 1 700 böcker delades ut till 60 skolor med åk 7-9 och gymnasier i september 2025. För lärare ordnades fyra digitala träffar kring LWS bokgåvor och de nya pedagogiska materialen.

Våren 2025 avslutades *Medskapande läsning*, ett treårigt samarbetsprojekt mellan Sydkustens ordkonstskola och Skolnätverket Haru, finansierat av Svenska folkskolans vänner. Projektet fick förlängning i utvidgad form. Läs mer under avsnitt 5.5.

Ordkonstskolan anlätades för *Barnens poesirevolution*, ett jubileumsprojekt för att uppmärksamma författaren Kirsi Kunnas livsverk. På uppdrag av Vanda stad producerades pedagogiskt material på svenska, poesiverkstäder för svenskspråkiga förskole- och skolklasser, samt ett webinarium om poesimetoder för pedagoger.



Utvecklingsarbete

Syd kustens ordkonstskola har ordnat distansundervisning sedan våren 2021 och år 2025 vidareutvecklades distansundervisningen med hjälp av ett stöd från Undervisnings- och kulturministeriet. Som en följd av satsningen har undervisningsmetoderna och lektionerna utvecklats och gruppstorlekarna gjorts mindre. Med hjälp av utvecklingsbidraget producerades även digitalt material som stöd för distansundervisningen.

Under tre år har Åbo Akademi projekt Skapa Ordkonst arbetat för att öka tillgången till ordkonstverksamhet för barn och unga i Svenskfinland och se till att den vilar på vetenskaplig grund. Ordkonstskolan har medverkat på kurser och fortbildningar och samarbetat aktivt för att stöda nya aktörer att starta ordkonstverksamhet. År 2025 har också präglats av den pågående lagreformen inom grundläggande kostundervisning. Ordkonstskolan har aktivt tagit del av utvecklingsarbetet och har en representant i arbetsgruppen för gymnasiediplom i ordkonst.



Sommarkurs på Ateneum i Helsingfors.



Distansundervisning.



Maria Sann och Matilda Gyllenberg mötte ordkonstelever.

Ordkonst i förskolan tänder skrivgnistor

Över 300 förskolebarn har deltagit i ordkonst de senaste tre åren tack vare Sydkustens ordkonstskola. Målet är att väcka intresse för litteratur, språk och ordkonst och leka fram skrividéer med inspiration i aktuell barnlitteratur.

Barnen får insikter om vad ord och bokstäver kan göra och att världen är full av olika typer av texter. Sydkustens ordkonstskola har utarbetat två paket på sex lektioner vardera med understöd från Helsingfors stad. I Helsingfors har fyra förskolor under tre läsår fått prova på ordkonst genom återkommande besök. I Åbo och Pargas har förskolegrupper fått ta del av ordkonstbesök tack vare samarbete med de lokala Ska-pa-projekten under läsåret 2024–2025.

– En förskolegrupp får besök fyra till sex gånger under en termin och blir bekanta med många slags böcker som vi läser och diskuterar. Den inledande lektionen fokuserar på böckers upphov både tekniskt och kreativt: vad gör en författare och en illustratör, hur sitter boken ihop, vad händer på ett tryckeri och vad är ett förlag för något? De följande lektionerna jobbar gruppen med att skapa karaktärer, skapa en intrig, en faktatext och en dikt och de har till slut en egen bok inom två pärmar. Den första helheten har temat vatten som röd tråd, berättar **Maja Ottelin** planerare och ordkonstlärare.

I den andra helheten som genomförs som en fortsättning på vårterminen utforskar gruppen en mång-



fald av fantasifulla teman under ytterligare fyra till sex träffar. Barnen får prova att skapa en egen bokstav, illustrera en mugg, fantisera om ett önskefrö, sköta om en sjuk mjukis, berätta om vad som händer när en hund kommer till förskolan och aktivera kroppen med dikter och ramsor.

- Varje ordkonstlektion har en noga utarbetad struktur. Vi börjar med att hälsa på varandra och säga en vers, sedan bekantar vi oss med dagens bok, högläser i den och diskuterar kring temat för lektionen. Målet med samtalet är att engagera barnen, introducera olika begrepp såsom författare, förlag, illustratör, huvudperson, poesi, fakta i förhållande till fantasi – och att inspirera till idéer och tankar inför uppgiften som följer. Här får barnen träning i att arbeta självständigt och koncentrerat med kreativa uppgifter. Att se barn som lyser av stolthet när de presenterar sina arbeten för gruppen och berättar hur de tänkt och skapat är fantastiskt roligt! Man lägger märke till likheter och till de egenheter som utmärker var och en.

Vad brukar barnen tycka om ordkonsttimmarerna?

- Jag har fått höra "Jee, vi har ordkonst i dag!" och "Jag önskar att vi skulle ha ordkonst varje dag". Men också "Nej! Är det ordkonst?! Äääh". Det är ibland utmanande att få alla med på tåget men det känns desto bättre när jag lyckas med att lirka och locka med också den som till en början är motsträvig. Mitt mål är att stimulera intresse för böcker och läsning, för processen hur de blir till och visa att vi alla kan skapa något själva precis såsom författaren gör i sitt arbete med ord och berättelser. Samtalen kring böckerna är

verkligen givande och de varierar mycket från gång till gång.

Under ordkonsttimmar i förskolan är det en fördel att arbeta i mindre grupper på 8-12 barn så att var och en kan beaktas individuellt och alla får chansen att bli hörda och sedda. De bekanta vuxna på förskolan som känner barnen kan stöda dem vid behov och får också själva tips och idéer under träffarna för hur de kan jobba med litteratur och ordkonst. Böcker och övrigt material som används hämtar ordkonstskolans lärare med sig.

Så här tycker personalen på förskolorna:

"Det ger extra inspiration för både barnen och oss vuxna att jobba med ord, bilder och litteratur i olika former"

"Vi vet att ordkonstskolan är bra upplagd och väl utarbetad så våra förväntningar uppfylldes."

"Att jobba självständigt är inte ännu så lätt för alla. Men viktigt att locka med alla barn och för mig intressant att observera hur barnen utförde uppgifter och jobbar med en ny vuxen."

"Barnen var intresserade och motiverade"

www.sydkusten.fi 15.04.2025

5. Projekt

Sydkusten har haft en omfattande projektverksamhet under året med fleråriga projekt som fortsatt, nya projekt som inletts och två satsningar som slutförts i början av år 2025.

5.1. Kulturum – forum för konstundervisning

Kulturum är ett treårigt samarbetsprojekt mellan Sydusten och KulturÖsterbotten som finansieras av Svenska Kulturfondens strategiska Skapa-satsning, med syftet att göra konstundervisningen mer tillgänglig och jämlik för alla barn och unga.

Kulturum har under året arrangerat 19 nätverksträffar och evenemang som samlat över 350 professionella inom konst- och kulturföstran från olika delar av Finland. Under året har det ordnats träffar på plats i Malax och Karis för att samla regionala aktörer inom konstundervisning och barnkultur och två nätverksträffar för externa utvärderare inom Skapa-projekten. Den 23–24 oktober arrangerades Konstundervisningsdagarna som lockade över 120 konfe-



Insändare i Hufvudstadsbladet hösten 2025.

KULTURUM

forum för konstundervisning



Försonmarträff på Malakta i Malax.

rensdeltagare till Esbo, en storsatsning för projektet tillsammans med Sydusten och flera samarbetspartner.

Våren 2025 genomfördes kampanjen *Konst och kultur som hobby – så mycket mera* inför välfärdsområdes- och kommunalvalet. Kampanjen lyfte fram konst- och kulturhobbyernas värde för barns och ungas välmående och för kommunernas attraktionskraft. Kampanjen nådde cirka 4 000 personer via Kulturums egna kanaler på sociala medier. Under hösten 2025 har lagreformen om grundläggande konstundervisning aktivt bevakats genom bland annat utlåtanden och insändare. Ett viktigt led i Kulturums påverkansarbete är att främja konst- och kulturhobbyernas tillgänglighet och barns och ungas kulturella rättigheter. Ärendet togs också upp under ett möte med undervisningsminister Anders Adlercreutz i oktober.

Över hundra deltog på konstundervisningsdagar

Temat samverka, påverka och skapa inspirerade deltagarna på konferensen i Esbo. Högklassiga elevuppträdanden höjde stämningen och känslan av gemenskap och stolthet för branschen.

– I år valde vi att pröva på något nytt med att arrangera Konstundervisningsdagarna för både konstundervisningsbranschen och kulturfältet. Vi är glada att helheten lyckades bra och att det mångsidiga programmet med aktuella kulturfrågor och nio olika konstämnen lockade till nya möten och insikter. Målsättningen var att skapa en varm, glad och energigivande stämning och vi hoppas att konferensdeltagarna kände av det, säger **Vippe Leminen**, från Kulturum som är en av huvudarrangörerna för konstundervisningsda-



Kulturplanerare Tove Hagström och projektledare Vippe Leminen samarbetade kring konstundervisningsdagarna.

garna den 23–24.10.2025.

Dagarna ordnades med gemensamma krafter av projektet Kulturum, Sydkustens landskapsförbund och KulturÖsterbotten, med både gemensamma och parallella program för personal inom konstundervisning och inom kommunernas kulturadministration.

– Under dagarna fördes många goda samtal som gav inspiration att fortsätta arbeta tillsammans med kulturfrågor, även om det råder en viss osäkerhet inför framtiden. Det var många som lyfte fram vikten av att verkligen träffas och önskade att det ordnas liknande evenemang i framtiden, säger **Tove Hagström**, Sydkustens kulturplanerare.

Deltagarna uppskattade de intressanta konstworkshopparna och de mångsidiga samtalen på scen och mellan programmen. Under invigningen uppträdde **Mustikka** och **Johannes** från Circus Helsinki och på avslutningen sjöng **Ellen Blomqvist** från Musikinstitutet Kungsvägen. De gav smakprov på talang och färdigheter som övats upp inom grundläggande konstundervisning.

– Hundratusentals barn nås av konstundervisning varje dag, det kan vi vara stolta över, sade undervisningsminister **Anders Adlercreutz** i sitt tal vid den festliga avslutningen på evenemanget fredagen den 24.10.

Ministern betonade vikten av att alla barn ska nås av konstundervisning inom grundskolan och på sin fritid och fick medhåll av festivalkonferencieren



Mångsidiga elevuppträdanden på Konstundervisningsdagarna.

Antonia Atarah, som själv har deltagit i teaterundervisning under sin skoltid och numera är professionell skådespelare.

– Forskning visar att konstförstran har en mycket positiv inverkan på de ungas liv. Därför ska den vara tillgänglig för alla. Där är vi inte riktigt i dag, men ministeriet fortsätter att arbeta utgående från de utlåtanden som inkommit, sade Anders Adlercreutz med hänvisning till den pågående revideringen av lagen om grundläggande konstundervisning.

Under en kort frågestund fick ministern svara på frågor från deltagarna, och den första ställdes av **Saga Keskinen** från Syd kustens ordkonstskola:

Hur ofta läser och skriver du något som är skönlitterärt?

– Jag läser skönlitteratur på sommarlovet och under loven. Jag skriver ganska mycket men nästan enbart i mitt arbete, måste jag medge. Jag kan lära mig saker som hjälper mig i mitt arbete när jag läser till exempel dikter, resonerade ministern.



Utbildningsminister Anders Adlercreutz och konferencier Antonia Atarah på konstundervisningsdagarna.

Hur ser du som minister på möjligheterna att stärka barn och ungas lärprocesser genom att konstundervisningen ges en större roll i undervisningen?

– Vi behöver matematik och naturvetenskap. Men den finska utbildningens styrka är mångsidighet. Ju bredare spektrum man har att arbeta med desto större är sannolikheten att man hittar något man är bra på. Och det är viktigt att lära sig om skapandeprocessen. Konstundervisning är en viktig del av skolan och skall så förbli. Den har mycket att ge i grundläggande utbildning och på andra stadiet, sade Adlercreutz.

www.sydskusten.fi 29.10.2025

5.2. Läsande eftis

Under året fortsatte projektet *Läsande eftis* som inspirerar ledare att använda litteratur för att stärka barns språk, fantasi, uttrycksförmåga och gemenskap. Projektet riktar sig till morgon- och eftermiddagsverksamheten och genomförs i samarbete med flera aktörer.

Under året arrangerades tre fysiska och 19 digitala inspirationsträffar med totalt 416 deltagare. Därtill har projektkoordinatorn besökt flera olika enheter, gett handledning och utforskat vad allt som kan göras med litteratur, vilka saker som fungerar bra, vad som kan stöda rutinerna och skapa välmående. Samarbetet med den digitala plattformen Folkhälsan Läsväskan fortsatte under året. Nya användare erbjöds digitala handledningsträffar för att komma i gång med Läsväskan. Projektet skapade även ett nytt pedagogiskt material till bilderboken *Kom, vi springer!* som gavs ut i digital och tryckt form. Boken är skriven av Ulrika Hansson och illustrerad av Majja Hurme som också stod för layout av det nya materialet.

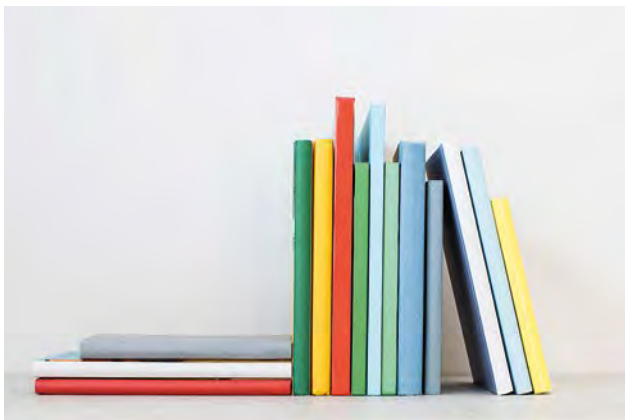
LÄSANDE EFTIS



5.3. Projekt som avslutats under året

Projektet *Småbarnspedagogik – ett framtidsjobb* avslutades i februari 2025. Målsättningen med projektet som inleddes i augusti 2021 var att öka synligheten för småbarnspedagogiken och intresset för arbete inom branschen. Projektet gjorde insatser för att öka antalet förstahandssökande till utbildningarna, och utförde totalt 163 skolbesök där omkring 4 000 elever i åk 7–9 och studerande i gymnasiet deltog.

Sydkusten har kartlagt skolbibliotekens utbredning och resurser i Svenskfinland. Utredningen som inleddes 2024 och publicerades i februari 2025 visar att många skolor är beroende av bokgåvor och bidrag för att kunna förnya och utöka sina boksamlingar. I kartläggningen noteras att digitala boktjänster nu används i större utsträckning jämfört med den senaste kartläggningen från år 2013. Ett aktivare samarbete mellan skolan och de kommunala biblioteken kunde bidra till att stärka elevernas kunskaper i informationssökning och källkritik.



5.4. MEP-Mera EU-projekt i Svenskfinland

Projektet *MEP – Mera EU-projekt till Svenskfinland* inleddes våren 2025 med syfte att stärka det svenskspråkiga civilsamhällets förutsättningar att driva EU-finansierade projekt. Projektets målgrupp är föreningar och förbund som verkar på svenska, däribland organisationer inom utbildning och kultur. Under år 2025 har projektet spridit information genom webinarier, fortbildande workshoppar, en egen hemsida, materialproduktion samt skraddarsydd handledning och rådgivning. Projektet har samlat nya arbetsgrupper och knutit kontakter mellan myndigheter och intresseorganisationer och även nått organisationer utanför Åboland och Nyland.

Projektet MEP har erbjudit stöd i att ansöka om EU-projektfinansiering under den rådande programperioden och sparrat kring projektidéer med sikte på nästa EU-programperiod. Insatserna har bidragit till nio inlämnade projektanvändningar, varav fyra projekt kvalificerade i den hårda konkurrensen om EU-medel. Arbetet har stärkt organisationernas kapacitet och lagt en solid grund inför kommande utlysningar och program. Projektet har också arbetat för att uppmärksamma de svenskspråkiga organisationernas intressen hos myndigheter och påtalat behovet av trygga, hållbara stödstrukturer för civilsammansorganisationer på svenska.

Projektet MEP har en anställd projektchef och en styrgrupp med representanter från bland andra tankesmedjan Magma och KulturÖsterbotten.

Sök EU-bidrag med hjälp av MEP

Organisationer av alla storlekar har chanser att få EU-bidrag. Det behövs uthållighet och en bra plan, och där erbjuder MEP nu stöd för den som vill ge sig in i leken, berättar projektchef Jessica Lerche.

Jessica Lerche har fått en flygande start med projektet *MEP – mera EU-projekt i Svenskfinland* i april. Hon sitter på stor kunskap och erfarenhet av att ro i land EU-projekt till svenskspråkiga organisationer, senast vid Luckan. Nu jobbar Jessica Lerche med att sprida den kunskapen till flera via projektet som lyder under Sydkusten.

Vilken slags projekt har de bästa chanserna att få EU-finansiering?

– Givetvis handlar det om kvalitet och att man lyckas föra fram sin idé med projektet och dess genomslagskraft så väl som möjligt, och att projektet svarar på ett verkligt behov. Många gånger handlar det också om vem som söker. Om den sökande är ett kluster med städer uppfattas det som lite av ett beställningsverk av myndigheter och brukar ofta kvalificera för nationella program. Projekt med en kommunal andel i budgeten kvalificerar ofta, så det är alltid ett plus. Det uppfattas som en trovärdighetsfråga att det offentliga även vill stödja svenskspråkiga satsningar.

Generellt är det lättare för större organisationer att driva och klara av projektets olika steg än för mindre aktörer. Här har ju högskolorna och yrkeshögskolorna

varit mycket aktiva. Det kan löna sig att försöka komma med i deras satsningar som delgenomförare, ifall man inte har muskler att klara av verkställandet på egen hand.

Vad är ditt främsta råd till organisationer som funderar på att ansöka om projektbidrag från EU?

– Gör det, börja på bara! Tänk på att man skall se det som ett uthållighetsprov. Många hoppar av i mitten men ge inte upp utan kämpa på. Det handlar om att skriva en god säljhandling. För mig fungerar det att skriva lite i gången – ett par tre bitar i taget – så hinner det hela mogna. Och lita på din flow, den brukar komma när du sätter i gång.

Tips för en bra ansökning

- Skriv en genomtänkt och välformulerad projektplan.
- Gör en plan som följer programmets anvisningar och kriterier.
- Hänvisa till välgrundade argument och gärna evidens i någon form.
- Påvisa trovärdighet att klara av att bedriva projektet med ekonomiska förutsättningar och kompetens.

Hur ser läget ut i dag bland svenskspråkiga organi-

sationer? Hur många är det som beviljas EU-finansiering och för hur stora belopp?

- Det finns inga uppföljningsinstrument gällande språk, så det är svårt att svara på. Men i mitt tidigare arbete på Luckan har jag varit med om projekt som fått uppemot en halv miljon euro för 2,5-3 år.

Varför behövs projektet MEP och vad ger MEP som inte andra rådgivningstjänster ger?

- Det är ett momentum just nu på grund alla nedskärningar som tyvärr drabbar speciellt tredje sektorn och det förebyggande arbetet, så EU-finansiering som stärker organisationer och dess arbete är välkommet. Mitt arbete har börjat med att informera om de program som nu är öppna och passar tredje sektorns aktörer inom olika genrer. Jag försöker helt enkelt matcha program med lämpliga organisationer inom olika teman såsom miljö och grön omställning, barn och unga, delaktighet och livslångt lärande.

Jag ser projektet som en konkret arbetshandske där inga frågor är för små eller stora i sammanhanget. Under de första veckorna upplever jag att extra hjälp uppfattas som positivt av fältet eftersom man i allmänhet är bunden vid alla andra åtaganden och har ont om tid för att fördjupa sig i EU-projekt, vad som finns att söka, när och var. Man kan och skall också vända sig till myndigheterna om man har frågor och även delta i de infotillfällen som de ordnar. Här har jag försökt puffa för vad som ordnas och är på gång men och passar också på att ta reda på frågor som organisationer funderar på och ställer dessa direkt till myndigheterna, ifall jag inte kan svara på dem själv.



Gör det, börja på bara! Tänk på det som ett uthållighetsprov.

Jessica Lerche, projektchef





5.5. Medskapande läsning hela vägen

Samarbetsprojektet *Medskapande läsning* skapades för att stöda elever och lärare i det för läsutvecklingen viktiga brytningskedet i åk 3. Då det treåriga projektet, som förverkligades i samarbete med skolnätverket Haru och finansierades av Svenska folkskolans vänner, avslutades våren 2025 fanns det fortfarande mycket läsfrämjande arbete kvar att göra. Därför inledde Sydkusten *Medskapande läsning hela vägen*, ett projekt där de goda modeller och erfarenheter som tagits fram kunde implementeras och förankras i hela Svenskfinland. Samtidigt fortsatte vidareutvecklingen av undervisningshelheter även för åk 5 och åk 7.

Projektet har fått en flygande start hösten 2025 med egna webbsidor, konton på sociala medier och materialproduktion. Projektet nådde 355 lärare och övriga intresserade under olika evenemang och tillställningar, bland annat en workshop på Helsingfors bokmässa och föreläsning på Språkodagarna. Projektet samlade 50 lärare i Borgå, Helsingfors, Åbo och Vasa. För att hjälpa skolorna skaffa projektet fler klassuppsättningar av böcker som lånas ut. Det kompletta undervisningsmaterialet för åk 3 blev tryckfärdigt i slutet av 2025 och gjordes även tillgängligt i elektronisk form på projektets webbplats. Undervisningshelheten för åk 5 vidareutvecklades i två skolor med fokus på sammansatta klasser och skolor på starkt finskspråkiga orter.



Hanna Lundström och Katja von Wendt är projektledare för *Medskapande läsning hela vägen*.

Litterärt skapande växer genom läsning

Projektet Medskapande läsning hela vägen satsar på ett läslyft i årskurs tre och startar i närmare 50 klasser våren 2026. Nyckeln är att kombinera läsning och eget skapande.

Katja von Wendt och **Hanna Lundström** fungerar som projektledare och har tillsammans utvecklat metoderna för *Medskapande läsning hela vägen*. Med sin erfarenhet som ordkonstlärare och lärare i svenska och litteratur vill de betona vikten av att bekanta elever med skönlitteratur mångsidigt och fördjupat.

– Läsning är en färdighet som är otroligt viktig både för att det är en färdighet som stöder allt lärande, och för att det är en färdighet som bjuder barn att upptäcka litteraturen som konstform. I projektet har vi som målsättning att skapa längre undervisningshelheter för viktiga brytningsskeden för läsutvecklingen under grundskolan, säger Hanna Lundström.

Sydkustens landskapsförbund har en stark tradition av läs- och skrivfrämjande projekt, bland annat *De finlandssvenska läsambassadörerna* och *Skrivande skola*. Inom Sydskustens ordkonstskola fanns redan lång erfarenhet och kunskap kring hur man lockar och inspirerar barn och unga att läsa och skriva litteratur, till exempel inom grundläggande konstundervisning. Projektet uppstod som ett svar på behovet att stärka läsningen inom grundskolan.

Hur skiljer sig Medskapande läsning hela vägen från annat läsfrämjande arbete i klassen?

– I *Medskapande läsning hela vägen* samlas hela klassen kring noga utvald skönlitteratur. Vi använder klassuppsättningar av böckerna, vilket ger eleverna möjlighet att uppleva litteraturen tillsammans. Under lektionerna förenar vi läsandet med möjligheten att skapa själv – ordkonsten blir ett sätt att pröva sina vingar som skribent, men också ett sätt att fördjupa och utvidga det lästa, säger Katja von Wendt.

Vad händer när eleverna får arbeta med skönlitteratur på det här sättet och vad bygger metoderna på?

– Läsningen blir en social aktivitet, något som knyter gruppen samman. Eleverna blir inbjudna till att upptäcka nya författarskap och också känna efter hur det känns att själv vara författare för en stund. Elevernas läsupplevelse fördjupas och engagemanget för texterna stärks. Metoderna inom projektet är hämtade ur forskning som belyser dels elevernas förmåga att utveckla ett dynamiskt mindset, alltså ett tankesätt med fokus på utveckling och uthållighet, dels hur man stöder elevers läsutveckling med olika konkreta lässtrategier. Vi har tagit fasta på hur man hjälper eleverna komma i gång med sitt eget skrivande via idéskapande och motivation, hur man kan ta bort hin-

der och hjälpa eleverna utveckla språkmedvetenhet, laborera med texter i olika genrer och slutföra texter med dramaturgisk kurva.

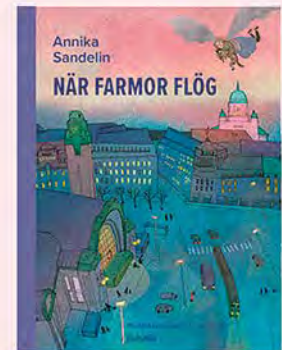
Vilken lucka fyller projektet och materialen som ni tagit fram?

– Vi har upptäckt att många lärare vill arbeta med läsning på ett målmedvetet sätt, men att det också finns en längtan att få samarbeta med andra lärare, att få samlas kring de här viktiga frågorna i stället för att ta itu med utmaningen alldeles ensam. Den luckan vi fyller är att det här är ett långsiktigt projekt. Vi följs åt från fortbildningsdag till starten i klassen, och sedan ytterligare tolv veckor då vi möts på Zoom.

Kan ni tipsa klasslärare: Vad behövs för att kunna genomföra projektet framgångsrikt?

– Det viktigaste är intresset att genomföra ett längre läsprojekt för att systematiskt skapa ett läsylft i hela klassen! För att kunna genomföra helheten behöver klassen tillgång till klassuppsättningar av de tre barnromaner som eleverna läser inom projektet. Allt annat undervisningsmaterial och lärarhandledning erbjuder projektet, liksom fortbildningstillfällen och distansstöd till klassläraren.

www.sydskusten.fi 11.12.2025



6. Organisation och förvaltning

Sydskustens landskapsförbund bedriver verksamhet främst i Nyland och i Egentliga Finland med kontor i Helsingfors och Pargas. En del projekt förverkligas även i övriga delar av Svenskfinland och på svenska språköar. På årsmötet den 24.4.2025 i Pargas deltog 48 representanter för Sydskustens 16 medlemskommuner.

6.1. Styrelse och utskott

Julia Ståhle fungerade som ordförande fram till förbundets årsmöte 24.4.2025 och omvaldes fram till årsmötet 2026. Styrelsemedlemmarna fram till årsmötet 22.4.2025 var följande:

Ordinarie medlem

Maj Björk
Nina Björkman-Nystén
Harry Bogomoloff
Bianca Gräsbeck
Eva-Stina Hellbom
Arja Karhuvaara
Gunilla Karlsson Weckman
Eva Kivilaakso-Wellmann
Seppo Lintuluoto
Werner Orre
Heikki Pakarinen
Niklas Rönnerberg
Thorolf Sjölund
Terhi Vörlund-Wallenius
Fredrik Waselius
Holger Wickström

Ersättare

Minna Sund-Grönholm
Malin Lönnroth
Sture Fjäder
Birgitta Gran
Knut-Mikael Hellbom
Michael Berner
Emmi Piippo (avgått 2024)
Mikael Sorvanto
Kjell Grönqvist
Mathias Bilenberg
Veera Hellman
Satu Roberg
Mia Heijnsbroek-Wirén
Markus Blomquist
Ulf Dahlman
Larserik Häggman

Vid årsmötet 2025 valdes styrelsemedlemmar i stället för dem som var i tur att avgå samt för dem som avgått under året. Styrelsesammansättningen från 24.4.2025 var följande:

Ordinarie medlem

Maj Björk
Nina Björkman-Nystén
Rosanna Blomster
Harry Bogomoloff
Eva-Stina Hellbom
Arja Karhuvaara
Gunilla Karlsson Weckman
Seppo Lintuluoto
Bicca Olin
Werner Orre
Heikki Pakarinen
Thorolf Sjölund
Mikael Sorvanto
Fredrik Waselius
Holger Wickström
Sofia Wredlund

Ersättare

Minna Sund-Grönholm
Malin Lönnroth
Markus Blomquist
Maaret Castrén
Knut-Mikael Hellbom
Michael Berner
Pia Öhman
Kjell Grönqvist
Pia-Maria Gardberg
Ida Flemmich
Veera Hellman
Mia Heijnsbroek-Wirén
Annika Broman
Ulf Dahlman
Larserik Häggman
Niklas Rönnerberg

Styrelsen har hållit sammanlagt sju protokollförda möten. Thorolf Sjölund har varit första vice ordförande och Holger Wickström andra vice ordförande. Som sekreterare och föredragande i styrelsen har direktör Christel Björkstrand verkat med utvecklingschef/rektor Monica Martens-Sepelin som ersättare. Kristian Meurman har fungerat som kassör.



Sydkustens årsmöte i Pargas 24.4.2025.

Styrelsen har tillsatt ett arbetsutskott som hållit åtta protokollförda möten under året. Under perioden 1.1-24.4.2025 bestod arbetsutskottet av Julia Ståhle (ordförande), Thorolf Sjölund (1. viceordförande), Holger Wickström (2. viceordförande), Nina Björkman-Nystén, Seppo Lintuluoto, Werner Orre och Heikki Pakarinen. På styrelsens konstituerande möte 6.5.2025 valdes samma personer till arbetsutskottet. Christel Björkstrand har fungerat som sekreterare och föredragande i arbetsutskottet. Arbetsutskottet har även fungerat som Syd kustens ordkonstskolas direktion, där Monica Martens-Seppelin har fungerat som föredragande och sekreterare. I direktionen ingick utöver arbetsutskottet även Maria Österlund och Katja von Wendt (personalrepresentant).

Inför årsmötet fungerade ett förberedande valutskott. Förberedande valutskottets medlemmar var Werner Orre (ordförande), Thorolf Sjölund och Holger Wickström med Christel Björkstrand som sekreterare. Valutskottet höll tre möten.

6.2. Personal

Personalstyrkan per 31.12.2025 uppgick till 14 hel- eller deltidanställda och inom ordkonstskolan därtill 9 timanställda. Personalstyrkan var vid årets början 13 hel- eller deltidanställda samt 9 timanställda inom ordkonstskolans verksamhet. Personårsverken under år 2025 uppgick till 11,6 med timlärarnas andel medräknat (10,82 för hel- och deltidanställdas del).

Syd kustens landskapsförbund anslöt sig till Bildningsbranschen rf (Sivista) och utvecklade en personalhandbok för kollektiva villkor. Syd kust har erbjudit personalen motions- och kultursedlar, subventionerad lunchförmån och utbildningsmöjligheter samt arrangerat gemensamma planerings- och rekreationsdagar.



Personalen på rekreationsdag i Borgå i maj 2025.



Personaldag på Konstfabriken i Borgå.



Besök på Runebegrs hem i Borgå under personaldagen.

6.3. Kommunikation

Sydkustens huvudsakliga informationskanaler till medlemskommuner och intressegrupper är webbplatsen *sydkusten.fi*, det månatliga infobrevet och konton på Facebook och Instagram samt LinkedIn. Webbplatsen har uppdaterats med nya artiklar, evenemangsinfo samt material och rapporter som gjorts tillgängliga i elektronisk form. Nya projekt som inletts under året har fått egna undersidor på sajten och en del av projekten upprätthåller egna kanaler på sociala medier.

Sydkustens grafiska profil och visuella uttryck fick år

2025 en grundlig uppdatering. Även organisationens logo förnyades varsamt för att bättre uppfylla tillgänglighetskrav och stilmodellen tillämpas med egna utvalda typsnitt och ett genomgående grafiskt formspråk.

Sydkusten tar ställning i frågor som rör verksamheten och projektens tyngdpunktsområden genom insändare och opinionskampanjer. Inför kommunalvalet våren 2025 producerades en serie webbartiklar där Syd kustens egen personal fick ge sin expertsyn på hur kommunerna borde satsa på småbarnspedagogik, kultur på lokal nivå samt utbildning och eftermiddagsverksamhet.

7. Ekonomi

Den ordinarie verksamhetens totala intäkter i bokslutet uppgår till 842 563,03 euro (år 2024: 746 177,58 euro), medan intäkter från placerings- och finansieringsverksamheten var 6 979,49 euro. Fond- och stiftelsebidragens andel för den totala verksamheten inklusive projekten och ordkonstskolans andel uppgår i bokslutet till 549 300 euro. I de totala intäkterna finns även projektöverföringar från 2024 till 2025 på 101 974,91 euro. Statliga och kommunala bidrag för verksamheten har erhållits för 145 875,00 euro. Delta-
garavgifter och övriga intäkter uppgår till 118 048,05 euro. Medlemsavgifterna uppgick till 244 900,29 euro.

Kostnaderna för verksamheten uppgår till -1 067 550,57 euro vilket är 101 645,93 euro mera än år 2024. Perso-

nalkostnaderna uppgår till -808 155,70 euro (-735 981,46 euro år 2024). Avskrivningarna för år 2025 är -325,94 euro (-434,57 euro år 2024). Övriga kostnader vilket omfattar frivilliga personalkostnader, resekostnader, köpta tjänster, kansli och administration, möten och seminarier, material och IT-tjänster, lokalkostnader och övriga kostnader uppgick till -259 068,93 euro (-229 488,61 euro år 2024).

Bokslutet visar ett överskott på 26 298,09 euro. Ekonomiförvaltningstjänsterna har skötts av Navigator Partners. Revisor under år 2025 har varit CGR Fredrik Bäck, DFK Finland Oy Ab och som ersättare CGR Jonne Granqvist, DFK Finland Oy Ab.



Vi tackar våra bidragsgivare under året

Aktiastiftelsen Esbo-Grankulla, Amos Andersons fond (tidigare Föreningen Konstsamfundet), Centret för livslångt lärande / Åbo Akademi, Eugène, Elisabeth och Birgit Nygréns stiftelse, Helsingestiftelsen, Lisi Wahls stiftelse för studieunderstöd, Stiftelsen Brita Maria Renlunds minne, Stiftelsen Tre Smeder, Svenska folkskolans vänner och Svenska Kulturfonden
Regionförvaltningsverket i sydvästra Finland, Regi-

onförvaltningsverket i södra Finland, Undervisnings- och kulturministeriet, Utbildningsstyrelsen

Enskilda kommuner har även bidragit som delfinansierare för grundläggande konstundervisning eller i gemensamma projekt



SYDKUSTEN
SYDKUSTENS LANDSKAPSFÖRBUND

www.sydkusten.fi